

Handläggare:
Lisbeth Olsson
Margareta Wennerberg
Susann Wase

Kulturnämndens budget för 2008 med plan för 2009 och 2010 – uppdrag rörande förslag på modell för Fri kultur i vården

1 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden att besluta

att godkänna förvaltningens rapport rörande uppdrag med förslag på modell för Fri kultur i vården.

2 Bakgrund

Kulturnämnden gav i budgeten för 2008 förvaltningen i uppdrag att komma med förslag på en modell för Fri kultur i vården som ett komplement till den nuvarande programkatalogen (se bilaga).

3 Förvaltningens synpunkter

3.1 Begränsning av beställningar

I uppdraget ges direktiv att Fri kultur i vården ska vara ett komplement till programkatalogen ur vilken vårdenheter har rätt att beställa ett program/månad. Förvaltningen anser att under ett initialskede bör det fria valet av kulturutövare begränsas till maximalt tre per beställare under försöksperioden 2008. De som kommer först med sina beställningar får önskade program inom ramen för den budget som kommer att fastställas. Detta är en metod för att se vilka vårdenheter som beställer program inom Fri kultur i vården utöver programkatalogen samt för att få en uppfattning om hur stor efterfrågan är totalt.

3.2 Professionella kulturutövare

Fri kultur i vården ska komma från professionella kulturutövare. De kulturutövare som vårdenheterna kan beställa har dock inte bedömts av kulturförvalt-

ningen – de har inte lämnat in några arbetsprover eller genomgått en audition och kan därmed vara helt okända. Förvaltningen kan därför inte garantera att utövarna håller en konstnärligt hög nivå. Begreppet professionell kulturutövare behöver inte vara liktydigt med att den eller de håller en hög konstnärlig nivå.

Redan nu förekommer det att situationer där kulturutövare som både ingår i programkatalogen och inte ingår i katalogen marknadsför sig hårt mot beställarna och "tjatar" sig till jobb. Ibland säger beställaren ja bara för att bli av med dem. Genom möjligheten till Fri kultur i vården kan man anta att denna marknadsföring kommer att intensifieras och att vissa vårdenheter kommer att uppleva det som besvärande.

Vi vet att de som beställer program till vårdenheterna har olika syn på Kultur i vården som företeelse - det är ingen naturlig del i vården för alla. En del beställer bara ett program vilket som helst medan andra är införstådda med att kulturen är ett komplement till den övriga vården och kan ge så mycket mer.

3.3 Riktlinjer

Följande riktlinjer för programverksamheten Kultur i Vården antogs 2005 av dåvarande kultur- och utbildningsnämnden.

- Patienter som vistas en längre tid på landstingets institutioner skall ges tillgång till kulturaktiviteter en gång per månad inom ramen för fastställd budget.
- Patienter som vistas en längre tid på kommunala/privata institutioner skall ges tillgång till kulturaktiviteter en gång per månad till ett reducerat pris om 50 %, inom ramen för fastställd budget.
- Vårdtagarna skall ha tillgång till kulturaktiviteter av god kvalitet inom olika konstformer.
- Det skall vara en jämn fördelning mellan könen bland artisterna i den samlade programverksamheten.
- Patienter, anhöriga och personal skall vara nöjda med erhållen kulturaktivitet.

När en ny beställare vill boka ett Kultur i vården-program ur katalogen gör alltid kulturförvaltningen en bedömning om beställaren faller inom ramen för riktlinjerna. Samma bedömning måste även göras av beställare för Fri kultur i vården. Förvaltningen måste också bedöma om den önskade kulturverksamheten faller inom ramen för begreppet *kultur* eftersom det kan ha en vid definition.

I samband med att riktlinjerna antogs uttrycket nämnden att en könsfördelning 40/60 inte var acceptabel utan att "jämn fördelning av könen" innebär att fördelningen bör vara 50/50. Med Fri kultur i vården kan förvaltningen inte beakta jämställdheten i de verksamheter som beställs. Det torde inte heller vara praktiskt möjligt att styra beställarna så att en absolut jämn könsfördelning uppnås.

3.4 Beställningsprocessen

Nedan beskrivs ett tänkbart flöde i sex steg genom beställningsproceduren från att en vårdenhet önskar beställa en kulturutövare fram till att det ekonomiska arvudet betalas ut.

1. Beställaren kontaktar kulturförvaltningen och erhåller en beställningsblankett och ett avtalsformulär som fylls i av beställaren och kulturutövaren. Beställningsblanketten kommer även att finnas på förvaltningens hemsida.
2. Beställare och kulturutövare kommer *preliminärt* överens om ett jobb.
3. Beställningsblanketten inges till kulturförvaltningen. Förvaltningen kontrollerar om beställaren faller inom ramen för Kultur i vårdens riktlinjer, att det beställda programmet är ett kulturevenemang, att beställaren inte utnyttjat sina tre program samt att det vinn budgetmedel.
4. Kulturförvaltningen skickar en bekräftelse till beställaren och därefter är bokningen definitiv.
5. När kulturaktiviteten är genomförd skickar beställaren in avtalet till förvaltningen som en bekräftelse på att programmet är utfört. Avtalet ska vara undertecknat både av kulturutövaren och beställaren.
6. Ersättning till kulturutövaren/kulturutövarna betalas ut från kulturförvaltningen.

Beställningsprocessen medför sålunda en omfattande administrativ rutin som samtliga beställare och artister måste sättas in i och som avviker något från den nuvarande rutinen för beställning inom ramen för programkatalogen där artisterna är kända på förhand och där förvaltningen har tecknat ett avtal med varje artist.

3.5 Arvoden

Kulturutövarna arvoderas enligt samma kollektivavtal som artisterna i programkatalogen. Endast kulturutövare med F-skattsedel föreslås bli engagerade inom Fri kultur i vården (gäller ej programkatalogen). Det innebär att om en grupp anlitas så måste gruppen skicka in en gemensam faktura till förvaltningen för att underlätta administrationen – varje medlem i gruppen kan sålunda inte fakturera kulturförvaltningen separat eller erhålla anställning som uppdragstagare med A-skatt.

Om kommunala eller privata enheter beställer program inom Fri kultur i vården ersätter kulturförvaltningen kulturutövaren med 50 % av arvodet och resterande 50 % betalar enheten själv direkt till kulturutövaren. Landstingets enheter subventioneras med 100 %.

Under 2006 bokades ca 57 % av musikprogrammen av landstinget och 43 % av kommunala eller privata enheter.

Förvaltningen har kollektivavtal med Svenska Musikerförbundet och med Teaterförbundet som reglerar arvoden för de artister som ingår i programkatalogen. Om det är andra typer av verksamheter som en förening eller liknande som blir engagerad inom Fri kultur i vården kan det uppstå vissa problem med arvoderingen men dessa får lösas under resans gång.

3.6 Administration

Fri kultur i vården kräver en utökning av kulturförvaltningens administration vad gäller både handläggningen gentemot beställare och utbetalning av arvoden till kulturutövarna. Det kommer även att uppstå kostnader för att anpassa nuvarande databassystem (Artist) eller eventuellt göra en separat databas för Fri kultur i vården som är kopplad till ekonomisystemet. Förvaltningen avvaktar med att köpa in erforderlig it-konsult till kulturnämnden slutligen tagit ställning till huruvida Fri kultur i vården skall genomföras. Någon exakt kostnad för it-utveckling kan därför inte anges i föreliggande ärende men en uppskattning av kostnaden för it-utvecklingen hamnar på ca 200 tkr. Av erfarenhet från arbetet med artisterna i programkatalogen vet förvaltningen att det ofta uppstår svårigheter att få in korrekta uppgifter för att kunna betala ut arvoden. De kulturutövare som kommer att finnas med i Fri kultur i vården har dessutom inte varit på den informationsträff som förvaltningen inbjuder programkatalogens artister till där vi berättar om bland annat den administrativa kontakten med förvaltningen som exempelvis bokningar och arvodesutbetalningar men även går igenom de speciella förhållanden och förutsättningar som gäller när man genomför kulturverksamhet i olika delar av vården.

3.7 Kultur i vårdens speciella arbetsmiljö

Det är viktigt att artisterna är förberedda på hur arbetsmiljön inom vården ser ut och vad det innebär att uppträda för vårdtagare. Publiken är inte alltid som artisterna är vana vid. Det finns ytterst sällan en scen och kanske inte heller en applåderande publik. Kroppen visar inte några tecken på reaktion men intellektet kan vara fullt friskt så det gäller att alltid visa respekt inför sin publik. Inom psykiatrin är vårdtagarna ofta oroliga och har svårt att sitta still. Inom både psykiatrin och geriatriken kommer det alla möjliga kommentarer under programmets gång. Kulturutövare som arbetar inom vården måste känna till dessa förutsättningar, annars kan det bli så fel. Normalt tar förvaltningen upp dessa frågor med artisterna i programkatalogen vid de informationsträffar som genomförs.

3.8 Marknadsföring

Vad gäller marknadsföring gentemot beställarna har förvaltningen en bra översikt över vilka vårdenheter som finns inom Stockholms län både vad gäller kommunala/privata enheter samt landstingets egna enheter. Däremot kan marknadsföringen mot kulturutövarna bli svårare. Förvaltningen har uppgifter om de kulturorganisationer, delar av föreningslivet samt studieförbund som kulturnämnden ger kontinuerligt stöd eller som fått tillfälligt stöd den senaste tiden. Dessa organisationer kan nås via direktutskick av t ex via e-post. Länets samlade kultur- och föreningsliv är dock mycket mer omfattande. Information kan läggas på förvaltningens hemsida, en del andra organisationer som vanligtvis brukar få information om Kultur i vårdens verksamhet kan kontaktas. Ansvariga för länsuppdragen kan informeras men det är omöjligt att informera alla kulturutövare om att Fri kultur i vården finns.

3.9 Projektverksamhet Kultur i vården

Syftet med projekten är att vårdtagare, personal och anhöriga skall få en verksamhet som är återkommande. Projekten ska komplettera programkatalogen med aktiviteter som är av försöksverksamhet eller som till sin utformning är sådana att de inte passar i programkatalogen. Stor vikt läggs vid ett aktivt deltagande. Stödet fördelas endast till landstingets egna institutioner och det är länets tre barnsjukhus som prioriteras.

Förvaltningen bedömer att vissa verksamheter som under lång tid erhållit projektstöd för Kultur i vården bör få avslag på sina kommande ansökningar och hänvisas till Fri kultur i vården.

3.1 Tidplan

Förvaltningen beräknar att Fri kultur i vården skulle kunna komma igång runt den 1 maj 2008. Dessförinnan behövs det tid för att lägga upp administrativa rutiner, utveckla erforderligt it-stöd samt att marknadsföra den nya verksamheten.

3.1 Budget

Det är svårt att uppskatta hur stor efterfrågan kommer att bli på program inom ramen för Fri kultur i vården. Nedan följer en sammanställning av bokade program ur katalogen 2006:

musik, dans eller teater 1 569 st
högläsningar 1 123 st
Målarverkstan 81 st
Teaterjouren 49 st

Vad gäller bokningar av landstinget respektive kommunala/privata huvudmän är förhållandet 50/50 när det gäller musik-, dans- eller teaterprogram medan högläsningen huvudsakligen beställs av landstingets enheter. Ett snitt pris på ett musikprogram katalogen, en snitt kostnad per program låg på cirka 3 200 kronor.

Konstutövarna i programkatalogen får reseersättning för att de transporterar instrument, rekvisita med mera till de olika vårdenheterna. Reseersättningen baseras på antalet medlemmar samt hur stora instrument eller kulisser de har. Det är inte självklart att alla i gruppen erhåller reseersättning. Reseersättningen till programkatalogernas konstutövare uppgick 2006 till 262 tkr och baseras på den skattefria ersättningen om 18 kronor/mil.

Förvaltningen ser att det kan uppstå svårigheter att göra motsvarande bedömning när det gäller konstutövare inom Fri kultur i vården eftersom vi inte känner till gruppernas sättningar.

Förvaltningen anser att ett anslag upp till 1,8 mkr kan vara skäligt under en försöksperiod maj t o m december 2008. Kostnaden skall täcka såväl arvoden till artisterna som utveckling av it-stöd samt ev förstärkning av förvaltningens administrativa resurser.

3.2 Den fortsatta hanteringen av ärendet

Förvaltningen avger denna rapport till kulturnämnden vid sammanträdet den 8 november 2007. För att kunna arbeta in kostnaderna för såväl de kultur-

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2007-10-24

Diarienummer:
KUN 2007/515

verksamma som för administrationen av verksamheten i förslaget till slutlig budget 2008, behöver förvaltningen direktiv för det fortsatta arbetet senast vid kulturnämndens sammanträde den 6 december 2007.

Hans Ullström